

Högstadiespecialen - Så gjorde Irstaskolan

I högstadiespecialen får eleverna möjlighet att träna kritiskt tänkande och utveckla kunskaper och färdigheter i frågor om hållbar utveckling. Övningarna i arbetsupplägget syftar till att förbereda eleverna för ett studiebesök på Ikea, där de har i uppdrag att granska företagets miljö- och sociala ansvar. Irstaskolans årskurs 9 fördjupade sig under flera veckor i frågor kopplade till energi- och resursanvändning, ansvarsfull produktion, samt hållbar konsumtion och livsstil.

Varför valde ni att delta i samarbetet?

Vi har en återkommande temaarbete om miljö och tyckte att högstadiespecialen passade bra in där. Sju olika skolämnen var med kemi, fysik, biologi, teknik, geografi, samhällskunskap och hemkunskap. Att arbetet är kopplat till läroplanen var också en viktig faktor.

Hur förberedde ni er inför studiebesöket?

Eleverna fick välja olika produkter att göra livscykelanalyser på. Inför studiebesöket läste de på om materialen i produkterna för att kunna ställa frågor under studiebesöket. Vi gick också igenom olika begrepp som har med energi och hållbar utveckling att göra.

I samhällskunskap och geografi använde vi oss av Google Earth och zoomade in floden Amur-Darja och Aralsjön för att se vad bomullsodling kan få för konsekvenser och använde oss av filmerna och flödesschema till [Följ T-shirten](#). Vi har också lyssnat på delar ur miljövetaren Johan Rockströms [Sommar-program](#) på P1. Med hjälp av tankekartor har eleverna diskuterat orsaker och konsekvenser av den förstärkta växthuseffekten ur ett samhällsperspektiv.

Eleverna har fått prova på att ta ställning till viktiga frågor och gjort olika laborationer kopplat till miljö. Eleverna har också fått fördjupa sig i olika material, som exempelvis papper och metaller. Vi har dessutom tagit upp frågor om övergödning, försurning, miljögifter och hållbar utveckling i ett vidare perspektiv.

Temaundervisningen har också inkluderat ett kreativt inslag på temat återanvändning/återbruk. Eleverna har fått skapa nya lampskärmar av lampskärmsstommar som donerats från ett antal secondhand-butiker.

Vad gjorde ni under studiebesöket?

Eleverna var indelade i olika grupper och turades om att besöka olika delar av varuhuset. Ikea berättade om hur företaget på olika sätt arbetar med hållbarhet. Mälarenergi, det kommunala energibolaget, har en specialinredd energilägenhet på Ikea, där de fanns på plats och gjorde övningar och beräkningar med eleverna.

Sedan hade vi ett moment där eleverna själva fick gå runt och ställa frågor om sina produkter. Frågorna som ställdes var kopplade till elevernas egna livscykelanalyser och handlade t ex om produkternas material, var tillverkning sker och hur arbetsvillkoren ser ut.

Hur följdes studiebesöket upp i efterhand?

Eleverna fick slutföra sina livscykelanalyser när de kom hem. När de var klara fick de göra kamratbedömningar av varandras arbeten.

Vad tyckte ni om samarbetet?

Vi vill gärna fortsätta med det här och ha det som återkommande tema varje år. Vi vinner tid i de olika ämnena genom att samarbeta. Samarbetet ger synergieffekter på flera plan. Det stärker inte bara elevernas lärande utan har även positiva effekter för lärarna i undervisningen.

Det var bra att eleverna under studiebesöket fick arbeta i olika grupper med arbetsuppgifter om hållbarhet och energi ur olika perspektiv. Det är också viktigt att eleverna får se att miljö och hållbarhet är något företag jobbar med idag. Att det finns i verkliga livet, och inte bara är något man pratar om i skolan.

Irstaskolan om högstadiespecialen

Läroplansförankrat. Arbetsupplägget och övningarna är kopplade till Lgr 11, vilket är en viktig faktor.

Ämnesövergripande. Vi arbetade med upplägget i sju olika skolämnen. Vi vinner tid i de olika ämnena genom att samarbeta.

Variert. Vi tittade på energi- och hållbarhetsfrågor ur olika skolämnens perspektiv. Vi varierade undervisningen genom gemensamma genomgångar och diskussioner, filmer, bildspel, radioklipp, grupparbeten, fördjupningar, laborationer, värderingsövningar, kreativa inslag och studiebesök.

Utvecklande. Samarbetet ger synergieffekter på flera plan. Det stärker både eleverna i deras lärande och oss lärare i vår undervisning.

Verklighetskopplat. Det är viktigt att eleverna får se att miljö och hållbarhet är något företag jobbar med idag. Att det finns i verkliga livet, och inte bara något man pratar om i skolan.

I Energifallet högstadiespecial arbetar eleverna med utvalda övningar från Energifallet och förbereder inför studiebesök på Ikea där de får chans att granska företagets hållbarhetsarbete. [Läs mer här](#)